

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέματα «Πρόταση για την τροποποίηση της πρότασης COM(2011) 607 τελικό/2 της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ)

αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου»

COM(2013) 145 final — 2011/0268 (COD)

και «Πρόταση για την τροποποίηση της πρότασης COM (2012) 496 της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου»

COM(2013) 146 final — 2011/0276 (COD)

(2013/C 271/19)

Γενικός εισηγητής: ο κ. **Mário SOARES**

Στις 25 Μαρτίου 2013, και σύμφωνα με τα άρθρα 164 και 177 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την

Τροποποίηση της πρότασης COM(2011) 607 τελικό/2 της Επιτροπής για Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου

COM(2013) 145 final – 2011/0268 (COD)

και την

Τροποποίηση της πρότασης COM (2012) 496 της Επιτροπής για Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006

COM(2013) 146 final - 2011/0276 (COD).

Στις 16 Απριλίου 2013, το Προεδρείο της ΕΟΚΕ ανέθεσε την προετοιμασία των σχετικών εργασιών στο ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη».

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, κατά την 490ή σύνοδο ολομέλειας, της 22ας και 23ης Μαΐου 2013 (συνεδρίαση της 22ας Μαΐου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή όρισε γενικό εισηγητή τον κ. Mário SOARES και υιοθέτησε με 135 ψήφους υπέρ, 3 κατά και 4 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Παρά τις επιφυλάξεις της όσον αφορά τα ποσά και τον τρόπο χρηματοδότησης των πρωτοβουλιών για την απασχόληση και την Εγγύηση για τη νεολαία, η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ως προς την ανάγκη τροποποίησης, σύμφωνα με την υποβληθείσα πρόταση, των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

1.2 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι οι πολιτικές που θα χαραχθούν πρέπει να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και στη δημιουργία

ποιοτικών και σταθερών θέσεων εργασίας και να ενισχύουν την κοινωνική συνοχή.

1.3 Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της διότι η χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων δεν προέρχεται από την ενίσχυση του προϋπολογισμού της ΕΕ αλλά από το συνολικό κονδύλι του προϋπολογισμού για τη συνοχή, το οποίο είναι μικρότερο από εκείνο της περιόδου 2007/13.

1.4 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι το προβλεπόμενο ποσό των 6 δισεκ. ευρώ δεν επαρκεί για να καλύψει ένα τόσο εκτεταμένο πρόβλημα που χρειάζεται επείγουσα επίλυση.

1.5 Δεδομένου ότι η κρίση δεν έχει ακόμη τελειώσει, ούτε έχει ξεκινήσει η δημιουργία απασχόλησης, η ΕΟΚΕ προτείνει μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό του ποσοστού ανεργίας των νέων που θα δίνει πρόσβαση στη διαθέσιμη χρηματοδότηση, κατά τρόπο ώστε να αξιολογείται η εξέλιξη της κατάστασης της ανεργίας των νέων ή, διαφορετικά, το ποσοστό αυτό να καθοριστεί στο 20 %.

1.6 Η ΕΟΚΕ συνιστά να τεθεί το όριο ηλικίας για την πρόσβαση στην Εγγύηση για τη νεολαία στα 30 έτη, ιδίως στις χώρες με τους υψηλότερους δείκτες ανεργίας των νέων.

1.7 Τέλος, η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να μην μειώσουν τις χρηματοδοτικές δεσμεύσεις που προβλέπονται από την πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο όσον αφορά την προώθηση της απασχόλησης των νέων και να δεχθούν την πρόταση της Επιτροπής να χρησιμοποιηθούν πρόσθετοι πόροι, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της εξάλειψης ενός προβλήματος που θέτει σε κίνδυνο το μέλλον μιας ολόκληρης γενιάς νέων ευρωπαίων.

2. Κύρια σημεία της πρότασης της Επιτροπής

2.1 Κατόπιν της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση μιας Εγγύησης για τη νεολαία, η Επιτροπή υποβάλλει δύο προτάσεις: η πρώτη αποτελεί τροποποίηση της πρότασης COM(2011) 607 τελικό/2 για κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάρτιση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου (COM(2013) 145 final)) και η δεύτερη αποτελεί τροποποίηση της πρότασης COM (2012) 496 της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για διάφορα ταμεία και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου (COM(2013) 146 final)).

2.2 Με τις προτάσεις αυτές επιδιώκεται να εξευρεθεί η χρηματοδότηση για την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, στο πλαίσιο της «Εγγύησης για τη νεολαία», η οποία θα εγγυάται σε όλους τους νέους έως και 25 ετών μια προσφορά αξιοπρεπούς εργασίας ή συνεχή εκπαίδευση ή πρακτική άσκηση εντός 4 μηνών μετά το πέρας των σπουδών ή την απώλεια της απασχόλησής τους.

2.3 Η προβλεπόμενη συνολική χρηματοδότηση για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 6 δισεκ. ευρώ και, συγκεκριμένα 3 δισεκ. από επενδύσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και 3 δισεκ. από ειδικό κονδύλι που διατίθεται για την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, στο πλαίσιο της γραμμής 1.β: «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή».

2.4 Η προβλεπόμενη χρηματοδότηση απευθύνεται στις περιφέρειες NUTS 2 που το 2012 κατέγραψαν ποσοστό ανεργίας των νέων (15-25 ετών) υψηλότερο του 25 %.

3. Γενικές Παρατηρήσεις

3.1 Η δραματική κατάσταση της ανεργίας των νέων σε πολλά κράτη μέλη δικαιολογεί πλήρως την πρωτοβουλία του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2013 όσον αφορά τη θέσπιση μιας «Εγγύησης για τη νεολαία» η οποία αποτελούσε, επανειλημμένα και με διάφορους τρόπους, αίτημα των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

3.2 Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπάρχουν 7,5 εκατ. νέοι ΕΑΕΚ⁽¹⁾ στην Ένωση, αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό 12,9 % των νέων ευρωπαίων ηλικίας 15 έως 24 ετών. Πολλοί από αυτούς δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές μέσης εκπαίδευσης και εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο· πολλοί είναι μετανάστες ή προέρχονται από τα πλέον μειονεκτικά κοινωνικά στρώματα. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες παρατηρείται επιδείνωση της κατάστασης των νέων της μεσαίας τάξης (νεόπτωχοι) οι οποίοι έχουν διακόψει τις σπουδές τους και διατρέχουν τον κίνδυνο να μην τις ολοκληρώσουν.

3.3 Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις, η ΕΟΚΕ τόνισε τα καταστροφικά ποσοστά ανεργίας των νέων στην ΕΕ και ζήτησε από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να υιοθετήσουν επείγοντως αποτελεσματικά και οριστικά μέτρα για την έξοδο από αυτόν το φαύλο κύκλο που θέτει σε κίνδυνο το μέλλον μια ολόκληρης γενιάς⁽²⁾. Πρόκειται για ένα πρόβλημα που δεν αφορά μόνο τους άμεσα θιγόμενους αλλά και για απειλή για την κοινωνική συνοχή της ΕΕ, η οποία, μελλοντικά, θα θέσει σε κίνδυνο την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

3.4 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι θεσπιζόμενες πολιτικές πρέπει να συμβάλλουν στην ανάκαμψη και στη δημιουργία ποιοτικής, σταθερής απασχόλησης με εγγυήσεις και προστασία, διότι αυτού του είδους η απασχόληση συνέβαλε παραδοσιακά στην διαμόρφωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και στην κοινωνική συνοχή. Παράλληλα, επαναλαμβάνει τη σημασία της πλήρους συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την παρακολούθηση των πολιτικών αυτών.

3.5 Πράγματι, η Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, η οποία ενσωματώνεται στην «Εγγύηση για τη νεολαία», θα λειτουργήσει μόνον εάν υπάρχει και αντίστοιχη προσπάθεια όσον αφορά την πτυχή «ζήτησης στην αγορά εργασίας» (ή εάν υφίσταται οικονομική ανάπτυξη). Εξάλλου, η εκπαίδευση, οι μαθητείες για την απόκτηση προσόντων και η βελτίωση των δεξιοτήτων εκατομμυρίων νέων με περιορισμένες προοπτικές ένταξης στην αγορά εργασίας ενέχουν τεράστιους κινδύνους.

3.6 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αντιμετωπίζει τις οικονομικές δυσχέρειες της Ευρώπης σαν να επρόκειτο απλά για προβλήματα δημοσιονομικής εξυγίανσης, χωρίς καν να εκτιμά το ευκαιριακό κόστος ή τις σχετικές επιπτώσεις, όπως η μαζική ανεργία των νέων, η απογοήτευση και η απελπισία⁽³⁾.

(1) ΕΑΕΚ: νέοι εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και χαμηλού επιπέδου κατάρτισης

(2) Βλέπε συγκεκριμένα στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Ωθώντας τη νεολαία προς την απασχόληση», που υιοθετήθηκε κατά τη σύνοδο ολομέλειας της 21ης Μαρτίου 2013.

(3) Το κόστος της μη ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας, εξαιτίας των υπερβολικών κοινωνικών μεταβιβάσεων ή των μη εισπραχθέντων φόρων, υπερβαίνει τα 150 δισεκ. ευρώ.

4. Ειδικές Παρατηρήσεις

4.1 Δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις που υπέβαλε η Επιτροπή επιδιώκουν την προσαρμογή του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του γενικού κανονισμού για τα διάφορα ευρωπαϊκά ταμεία στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 7ης και 8ης Φεβρουαρίου, οι κάτωθι παρατηρήσεις δεν αφορούν τις προτάσεις της Επιτροπής αλλά τις κατευθυντήριες γραμμές που αποφάσισε το Συμβούλιο.

4.2 Σε ένα περιβάλλον κρίσης όπως το σημερινό, η ΕΟΚΕ δεν μπορεί παρά να εκφράσει τη λύπη της για το γεγονός ότι το Συμβούλιο προτείνει ένα προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 μικρότερο από εκείνον της προηγούμενης περιόδου, με επίπτωση τη μείωση των απαραίτητων πόρων για την αντιμετώπιση της παρούσας κατάστασης.

4.3 Από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι η προτεινόμενη χρηματοδότηση για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων δεν αποτελεί αύξηση του προϋπολογισμού αλλά χρησιμοποίηση κονδυλίων που προορίζονταν για άλλες γραμμές του προϋπολογισμού – 3 δισεκ. από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 3 δισεκ. από την πολιτική για τη συνοχή.

4.4 Ακόμη, το διατιθέμενο συνολικό ποσό των 6 δισεκ. ευρώ, κατανεμημένο σε επτά έτη, είναι προφανώς ανεπαρκές⁽⁴⁾.

4.5 Η επιλογή του 2012 για τον καθορισμό του ποσοστού ανεργίας των νέων (25 %) το οποίο παρέχει δικαίωμα πρόσβασης

στην τρέχουσα χρηματοδότηση δεν λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη της κρίσης ούτε την υφιστάμενη ύφεση και ενδέχεται να παραμελεί δραματικές καταστάσεις που θα μπορούσαν να εμφανιστούν κατά την περίοδο αυτή. Η ΕΟΚΕ θεωρεί, συνεπώς, ότι απαιτείται μεγαλύτερη ευελιξία για την αξιολόγηση της κατάστασης της ανεργίας των νέων ή, προληπτικά, της μείωσης του ποσοστού στο 20 %.

4.6 Εξάλλου, η ΕΟΚΕ συνιστά να τεθεί το όριο ηλικίας για την πρόσβαση στην Εγγύηση για τη νεολαία στα 30 έτη, έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση και οι νέοι που ολοκληρώνουν αργότερα τις τριτοβάθμιες σπουδές τους ή που βρίσκονται σε μεταβατική κατάσταση μεταξύ κατάρτισης και απασχόλησης. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις χώρες με τους υψηλότερους δείκτες ανεργίας των νέων.

4.7 Η ΕΟΚΕ στηρίζει την απόφαση να εξαιρεθεί η συγχρηματοδότηση εκ μέρους των κρατών μελών από την ειδική χρηματοδότηση για την απασχόληση των νέων (3 δισεκ. ευρώ) καθώς και την απόφαση να μην εφαρμοστεί το αποθεματικό επίδοσης ύψους 5 % στους πόρους που προορίζονται για την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων.

4.8 Τέλος, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει, με την επιφύλαξη των ανωτέρω παρατηρήσεων, τη στήριξή της στην εν λόγω πρωτοβουλία και συνηγορεί υπέρ της μετατροπής της σε διαρθρωτικό μέτρο ενεργών πολιτικών απασχόλησης και όχι περιορισμού της σε μέσο αντιμετώπισης της παρούσας οικονομικής κρίσης⁽⁵⁾.

Βρυξέλλες, 22 Μαΐου 2013.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

⁽⁴⁾ Σύμφωνα με την ΔΟΕ που επιδοκίμασε, με επιφύλαξη, την πρωτοβουλία αυτή, οι ανάγκες χρηματοδότησης για την επίτευξη σημαντικών εξελίξεων της κατάστασης ανέρχονται σε 21 δισεκ. ευρώ.

⁽⁵⁾ Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Ωθώντας τη νεολαία προς την απασχόληση», η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων πρέπει να συνδέεται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.